

AHOL A VÍZ AZ ÚR (1.)

5800 MILLIÓ LITER
A VÁGATOKBAN

VAN BORSODI VÍZ, CSAK TISZTUL...

Úgy tűnik, a víz meghatározó szerepet játszik az edelényi bánya életében. Éveken át küzdöttek a bányavízrel, pontosabban szivattyúzták, nehogy elárasssa a mélyen fekvő Edelény-aknát, s lám most tervszerű vízszafélesztés következtében folyamatosan víz alá kerül a bánya. Ugyanakkor az Edelény IV. aknában fakad a közkedvelt Borsodi víz, amelyet ugyan pillanatnyilag nem forgalmaznak, de mint megtudtuk, hamarosan véget ér a tisztulás folyamata. A Borsodi víz történetéről, lehetőségeiről egy következő részben szólnunk.

Edelényt alighanem már jóval korábban be kellett volna zárni, már csak a körülmények miatt is. Akkortájt Tervtáró bezárása mellett döntött a vállalat vezetése, mondván, a vastagtelepi bányák felé kell elmozdulni. Edelény megmenekült. Ennek, ma már bevallhatjuk, személyes okai is voltak.

Amikor Szelest és Edelény-aknát összekötötték, anélkül, hogy egy deka szén kijött volna a bányából, hat éven át havi 10 millió forint volt a vízemelési költség. Ez bizony tetemes összeg. Percenként 25 köbméter vizet kellett kiszivattyúzni, mert ha nem emelik ki folyamatosan a bányavizet, akkor a mélyponton lévő Edelényt elárasztotta volna.

A gát veszélyes

– A vízgát veszélyes – mondja Bombicz István, Edelény-akna vezetője, utalván arra, hogy léteznek vízfogó műszaki megoldások, de azok nem tökéletesek. És persze tudjuk, hogy egy vízbetörés, például Szelesen, milyen iszonyatos károkat tudott okozni.

Egyszóval amikor a Szénbányászati Szerkezetátalakítási Központ, a SZÉSZEK megalakult, nyilván kibuktak a tarthatatlan költségek, s végül kormányhatározat született, miszerint 1996 végéig Edelény-aknát be kell zárni. Ebben a kormányhatározatban ugyanakkor az is szerepelt, hogy három éven át a bánya évi 300 millió forintos támogatásban részesül. A döntőbírók nem számoltak az inflációval, úgyhogy még az első évben talán elég volt a 300

Az archív felvételen a kétemberes fúrógéppel dolgoznak a bányászok.

millió, az inflációkövető támogatás hiányában hamarabb megpecsételődték a bánya sorsa, mint 1996 vége. Csak zárójelben jegyzem meg, ez az időpont-módosulás a Borsodi víz esetében is komoly zavarokat okozott, de erről majd később.

Az igazsághoz tartozik, hogy a bánya a támogatás mellett folyamatosan fizette a közterheket, a különböző kötelezettségeket, vagyis visszafordult a pénz az állami zsebbe.

Naponta fél métert emelkedik

Ez idáig sok mindent elmondunk már lapunk hasábjain a tervszerű bányabezárásról, illetve a víz alá helyezéssel. Pillanatnyilag az 54-es szintnél van a víz, s ez naponta 50 centiméterrel emelkedik. A 10 millió négyzetméter lefejtett területet 5800 millió liter vízzel árasztják el, ekkor már eléri a 125-

ös nyugalmi szintet. Érdekességként csak annyit, hogy 352 kilométer vágatot árasztanak el vízzel.

– Mikor termeltünk, ennyi papírral nem kellett foglalkoznunk – jegyzi meg Bombicz István akna vezető főmérnök. Kétségtelen, a létszámleépítés meglehetősen bonyolult folyamat, erről már korábban szoltunk, még csak annyit, hogy 1996 elején még ezren dolgoztak az aknában, jelenleg mindössze hetvenen. A felmondásra 25 418 000 forintot fizettek ki és 4 866 000 forint végkielégítést kaptak a bányászok.

– Személyes sorsa? – kérdezem a főmérnököt.

– Én nem kaptam végkielégítést – mosolyodik el –, a Bányavagyonhasznosító Részvénytársaságnál dolgozom tovább. Ugyanakkor ügyvezetője vagyok annak a kft.-nek, amelyik felszínre hozza a Borsodi vizet. Szeretném szakmailag megvilágítani, hogy pillanatnyilag miért szünetel a Borsodi víz forgalmazása, pontosabban, miért nem tudjuk még a kitermelt vizet átadni a palackozónak.

(Folytatjuk)

K. I.

Ahány hektár, annyi tulajdonos

Új törvény a „puskások”
szemszögéből

Szétaprózódnak a vadászterületek

Az új vadászati törvény '97 március 1-től lép hatályba. A tegnapi lapszámunkban azzal foglalkoztunk, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Földművelésügyi Hivatalnak milyen feladatai vannak az új szabályozás kapcsán. Ma arról írunk, hogy az aktív vadászok hogyan látják a vadászat jövőbeli helyzetét a megváltozott paragrafusok alapján. Szatmári Istvánnal, a szikszói II. Rákóczi Ferenc Vadászterület vadászmesterével beszélgettünk.

– Az új vadászati törvény alapjaiban átrendezi a vadászat sorsát – mondja Szatmári István. Pedig ha valamifajta közvélemény kutatást tartanánk az ország „puskásai” között, kiderülne, az előző struktúrához ragaszkodnak. Míg a szocialista tulajdonviszonyok között hiányzott a demokrácia, addig ez a vadászterületek berkein belül remekül működött. Európában egyedülállóan elérhető volt széles rétegek számára ez a sport. A vadászok társadalmi munkában nagyon sok értéket, vagyont teremtettek. Magaslesek, etetőket telepítettek, vadászházakat építettek. Egy-egy területtel rendelkező társaságnál milliós nagyságrendű értékek halmozódtak fel. A külföldiek vadásztatásából befolyt összeget is visszaforgatták, ezért is volt legolcsóbb itt ez a hobbi az európai országokhoz képest. Ehhez hozzájárultak még a '60-as évektől a hazai liberális törvények, így nemcsak funkcionárius, de az egyszerű ember is hozzájutott például golyós fegyverhez.

– Mi változik ezután?

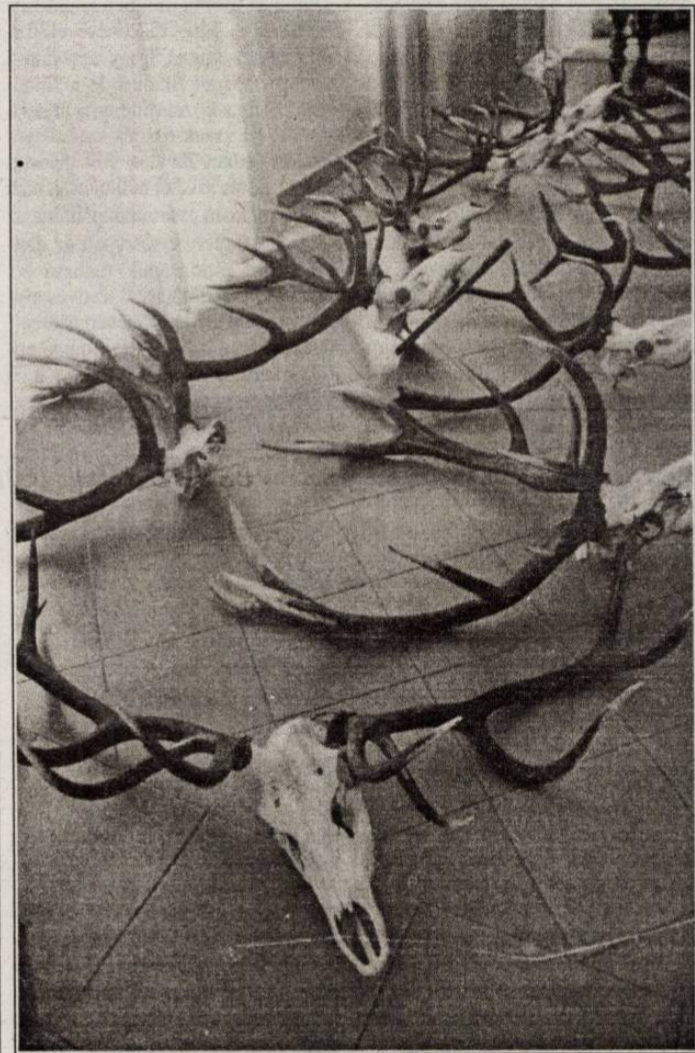
– Mint ahogy mondtam, alapjaiban megváltozik minden. A nagy vadászterületek felaprózódnak (megyénkben eddig 10-12 ezer hektáros terület volt a legkisebb, de nem volt ritka a 20 ezer hektár fölötti sem), ami a megdráguló költségek miatt kedvező is lehet. A másik problémát a tulajdonviszonyokban kereshetjük. A legkisebb vadászterületet 3 ezer hektárban jelöli meg a törvény. Tudni kell ehhez azt, hogy ma Magyarországon 3 ezer hektárnak legalább ugyanennyi tulajdonosa van. Vegyünk például egy konkrét példát, az alsóvadászati határt, ott 2200 hektárra jut ezer tulajdonos. Az erdőterületeknek megyénkben csupán 20 százaléka került nagy tulajdonosok kezébe, a többi a kárpótlás

és a részaránytulajdonok folytán több ezer tulajdonosé lett. Mivel a tulajdonos adja ezután a vadászati jogot, elképzelhetetlen számomra, kivel fognak tárgyalni a vadászterületek. Mivel egy közgyűlés csak akkor határozatképes, ha legalább 50 százalék plusz 1 fő részt vesz rajta, szinte kivitelezhetetlen, hogy ennyi embert „leültessenek” egy asztalhoz. Hosszú éveken keresztül termelészövetkezet elnöke is voltam, tapasztalatból tudom, hogy a részarány-tulajdonosokat is – akiknek elemi érdeke volt a közgyűlésen való részvétel – nehezen lehetett egy határozatképes gyűlésre összehívni. Hát még azokat az erdőtulajdonosokat, akik majd-hogynem érdektelenek a vadásztatás ügyében! Ma még nyitott kérdés, hogy kivel fognak meg egyezni a vadászterületek. De a törvény végrehajtási rendelete

még nem jelent meg, így csak találgatni tudunk.

– És a vadgazdálkodás?

– Az elmúlt 40 évben jelentős vadgazdálkodást folytattak a társaságok. Az új törvény bevezetését meg fogja sínyleni a vadállomány. Minden tulajdonosváltáskor – ezt tapasztalhattuk eddig az elmúlt 5 évben – vannak átmeneti időszakok. De az a véleményem, hogy a magyar vadállomány minőségben és mennyiségben is olyan állapotú, hogy ez a „rendszerátalakítás” nem torkollik majd tragédiába. A törvény inkább a vadászokat érinti majd érzékenyen, hiszen a becslésem szerint legalább háromszor annyiba kerül ezután az erdőgazdálkodás, mint eddig. De úgy gondolom, a vadászterületnek nem siránkoznia kell, hanem a megváltozott viszonyokhoz alkalmazkodni. (maros)

A magyar erdők mindig adtak egy-egy bajnoki trófeát hordozó agancsot. Így lesz ezután is? (Képünk a Herman Ottó Múzeum vadászati kiállításának rendezésekor készült.)

(Szabán Gabriella felvétele)

Kiegyensúlyozottan gazdálkodtak

Koncessziós jogvita
Kövesden

A mezőkövesdi önkormányzat képviselő-testülete nem tart nyári szünetet, amit az is bizonyít, hogy ma reggel 9 órától ülést tartanak a polgármesteri hivatal „B” épületében. Van is miről tárgyalniuk, az előterjesztés szerint 28 témát vitatnak meg a képviselők.

Először a szakásoknak megfelelően a polgármester ad tájékoztatást a legutóbbi ülés óta történtekről, majd a város víziközműveinek üzemeltetésére vonatkozó koncessziós szerződés felülvizsgálata kerül terítékre. Aminek a tavaszi vízminőségi probléma ad különös fényt. Dr. Gyöngy Sándorné előterjesztésében kiemelte, hogy eltérő jogi állásfoglalások születtek az ügyben, mivel saját és a közigazgatási hivatali véleménye szerint koncessziós társaságot kell szervezni a szolgáltatás ellátására, míg a

szakminisztérium szerint ez nem kötelező. Áthidaló megoldásként az jöhet szóba, hogy a Délborsodi Víz- és Csatornamű Kft. teljesen elkülönítve, az önkormányzat számára ellenőrizhetően könyvelje a kövesdi közművek bevételeit, kiadásait.

Ezt követően ugyancsak a vízről, pontosabban az ivóvíz- és csatornarendszer idej fenntartási, felújítási munkálatairól dönt a testület. Majd Herkely György polgármester ad tájékoztatást az önkormányzat első féléves gazdálkodásáról. Ennek lényege, hogy az 1,09 milliárd forintos módosított éves költségvetési bevételből 578 millió, 53 százalék jött be, míg a kiadás 540 millió forint volt, ami a tervezettnél a 49,5 százaléka, vagyis időarányosan gazdálkodott a matyóváros. Az ülés végén döntenek a lakáscélú kérelmek támogatásáról is.

Állampapírok azonnali vételi és eladási árfolyamai 1996. július 30-án

papír	lejárati dátum	felhalm. kamat	K&H			MHB			OTP			MNB		
			vételi árfolyam	eladási árfolyam	eladási hozam	vételi árfolyam	eladási árfolyam	eladási hozam	vételi árfolyam	eladási árfolyam	eladási hozam	vételi árfolyam	eladási árfolyam	eladási hozam
08	96.10.24.	0	—	—	—	—	—	—	94,21	95,05	22,10	94,08	94,71	23,71
09	96.11.07.	0	93,17	94,13	22,75	93,28	94,24	22,30	93,30	94,27	22,20	93,16	93,88	23,81
010	96.11.21.	0	92,24	93,31	22,95	92,38	93,46	22,40	92,41	93,49	22,30	92,25	93,05	23,91
011	96.12.05.	0	91,37	92,55	22,95	91,50	92,69	22,50	91,63	92,72	22,40	91,35	92,23	24,01
012	96.12.19.	0	90,51	91,80	22,95	90,62	91,92	22,60	90,65	91,95	22,50	90,46	91,42	24,11
013	97.01.02.	0	89,67	91,07	22,95	89,79	91,19	22,60	89,83	91,23	22,50	89,58	90,62	24,21
014	97.01.16.	0	88,85	90,34	22,95	88,98	90,48	22,60	89,02	90,48	22,60	88,72	89,83	24,31
K1	97.01.17.	0	88,79	90,29	22,95	88,88	90,39	22,70	88,92	90,43	22,60	88,66	89,78	24,31
K2	97.01.31.	0	87,98	89,68	22,95	88,04	89,64	22,80	88,12	89,72	22,60	87,82	89,01	24,36
K3	97.02.14.	0	87,19	88,88	22,95	87,17	88,86	23,00	87,29	88,99	22,70	87,01	88,27	24,38
K4	97.02.28.	0	86,41	88,19	22,95	86,34	88,12	23,10	86,52	88,30	22,70	86,21	87,54	24,40
K5	97.03.14.	0	86,45	87,51	22,95	85,53	87,39	23,20	85,71	87,58	22,80	85,43	86,82	24,42
K6	97.03.28.	0	84,89	86,84	22,95	84,73	86,67	23,30	84,97	86,92	22,80	84,66	86,11	24,44
K7	97.04.11.	0	84,16	86,10	22,95	83,98	86,00	23,30	84,23	86,26	22,80	83,90	85,41	24,46
K8	97.04.25.	0	83,43	85,53	22,95	83,25	85,34	23,30	83,46	85,56	22,90	83,16	84,72	24,48
K9	97.05.09.	0	82,72	84,89	22,95	82,48	84,64	23,40	82,74	84,92	22,90	82,43	84,04	24,50
K10	97.05.23.	0	82,01	84,26	22,95	81,71	84,00	23,40	81,99	84,24	22,90	81,70	83,37	24,52
K11	97.06.06.	0	81,33	83,64	22,95	81,02	83,38	23,40	81,30	83,61	22,90	80,99	82,71	24,54
K12	97.06.20.	0	80,65	83,03	22,95	80,33	82,76	23,40	80,56	82,94	23,10	80,30	82,06	24,55
K13	97.07.04.	0	79,98	82,43	22,95	79,66	82,08	23,50	79,89	82,34	23,10	79,61	81,42	24,57
K14	97.07.18.	0	79,32	81,84	22,95	78,99	81,48	23,50	79,17	81,67	23,20	78,94	80,79	24,59
1997/Z1	97.07.05.	2,05	103,20	106,23	23,10	103,46	106,43	23,20	103,74	106,68	23,15	102,84	105,08	24,58
1997/Z2	97.07.05.	17,24	103,25	106,92	24,00	104,67	108,35	23,00	104,62	108,30	23,15	103,63	106,38	24,58
1998/H	99.01.05.	1,71	98,50	102,50	—	98,50	102,50	—	99,25	101,25	—	98,50	100,50	—
1998/H	98.03.21.	8,61	96,97	101,56	24,00	97,86	102,52	23,20	97,41	102,04	23,60	97,25	100,68	24,74
1997/AA	99.01.06.	5,47	97,79	101,54	23,10	97,88	101,64	23,00	97,42	101,15	23,50	97,28	100,04	24,66
1999/C	99.05.06.	5,36	95,11	102,04	23,10	94,45	101,31	23,50	93,65	100,42	24,00	93,97	99,00	24,80
1998/I	98.05.17.	4,76	96,04	100,97	24,00	97,00	102,00	23,20	96,28	101,22	23,80	96,31	99,98	24,77

Részletes tájékoztatás a forgalmazó fiókokban. Az adatok tájékoztató jellegűek. Az állampapírvényeknél a ténylegesen fizetendő vételár az eladási árfolyam + a felhalmozott kamatok. „D” sorozat: 6 hónapos Diszkont kincstárjegy, „K” sorozat: 12 hónapos Diszkont kincstárjegy, a fennmaradók Magyar Államkötvények.

Készen a XXI.
századra

„Csak dugd be az áramot, és kapcsolod a XXI. századot!” Az Electrolux ezen filozófia jegyében már a jövő évezred intelligens otthonaiba készíti termékeit. A háztartási készülékek nemcsak az embert szolgálják ki, de a gondolkodást és a tervezést is segítik majd. Az Electrolux elkötelezett a jövő otthona tehát nagymértékben különbözni fog a jelenlegitől. A távoklész fejlődése egyre inkább elmosa az otthon és a munkahely közötti távolságot is.

Az intelligens mikrohullámú technológia már ma versenyre kel a hagyományos főzési módszerekkel, később pedig egyértelműen az előfőzött és félkész ételek lesz az elsőbbség. A személyi számítógéppel otthonról történő bevásárlás pedig a lakásba hozhatja a szupermarketet, sőt hatékonyabbá teszi a vásárlással kapcsolatos döntéseinket.